

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad
d.d. 30 november 2022

Portefeuillehouder: Ronde, J.A.
Beleidsveld: Beleid
Zaaknummer: Z/20/019275/DOC-22343463

Onderwerp: Kadernota armoedebeleid Naar een merkbaar en meetbaar verschil!

Korte samenvatting

In de zomer van 2015 is in de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum de nota Armoedenbeleid 2015-2020 vastgesteld. Vanwege het samengaan op 1 januari 2021 in de nieuwe gemeente Eemsdelta moest het huidige beleid worden geharmoniseerd, geactualiseerd en nieuw beleid worden ontwikkeld.

Als voorbereiding op de nieuwe kadernota armoedebeleid is het bestaande beleid in 2020 geëvalueerd. Deze evaluatie verschaft inzicht in de behaalde resultaten en bereik van de doelgroep over de periode 2015 tot en met 2020.

Daarnaast heeft onderzoeksbureau Breuer & IntraVal in opdracht van de rekenkamercommissie van de gemeente Eemsdelta onderzoek gedaan naar het armoedebeleid. De opbrengsten van het Evaluatierapport en de conclusies en aanbevelingen van het rapport Armoedebeleid en Schuldhulpverlening Eemsdelta van de rekenkamercommissie van de gemeente Eemsdelta zijn meegenomen in het nieuwe armoedebeleid van de gemeente Eemsdelta.

Aan de raad

Voorstel

1. Kennisnemen van het Evaluatierapport Armoede en schulden 2015-2020.
2. De kadernota armoedebeleid Naar een merkbaar en meetbaar verschil! vaststellen.

Aanleiding

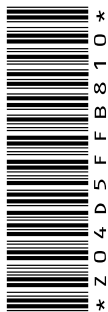
Het huidige armoedebeleid is in de zomer van 2015 vastgesteld in de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. Vanwege de herindeling op 1 januari 2021 moest dit beleid worden geharmoniseerd, geactualiseerd en nieuw beleid worden ontwikkeld.

Beoogd effect

Het armoedebeleid voor de periode 2023 -2026 vaststellen.

Argumenten

De nieuwe kadernota armoedebeleid Naar een merkbaar en meetbaar verschil is gebaseerd op de uitgangspunten op dienstverlening zoals geformuleerd in de visie Eemsdelta is dichtbij, die op 17 februari 2021, bij de start van onze nieuwe gemeente, definitief door de raad van Eemsdelta is vastgesteld. In Eemsdelta is dichtbij wordt aandacht gevraagd voor het belang van zelfredzaamheid van onze inwoners.

In de kadernota armoedebeleid Naar een merkbaar en meetbaar verschil! wordt de financiële zelfredzaamheid verder uitgewerkt. We kijken niet langer alleen naar het inkomen van mensen, het bevorderen van financiële zelfredzaamheid is meer dan ooit het uitgangspunt van onze dienstverlening. Financieel zelfredzaam zijn houdt in dat iemand in staat is om zichzelf financieel te redden zonder (materiële en immateriële) steun van anderen en bovendien in staat is om de juiste financiële keuzes te maken.

De afgelopen jaren is de aandacht voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening toegenomen. Niet alleen landelijk maar ook lokaal. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor het perspectief van een groot aantal inwoners die tijdelijk of langdurig niet in staat zijn om zelf in hun bestaanszekerheid te voorzien. Het bestrijden van armoede en schulden is complex, zij zijn veelal het gevolg van het niet (meer) in balans hebben van de financiën met een grote verscheidenheid aan oorzaken en doelgroepen. Wij kiezen daarom voor een benadering die zich zowel richt op het daar waar mogelijk duurzaam oplossen van de oorzaak en verbeteren van de financiële zelfredzaamheid als op het voorkomen en bestrijden van mogelijke gevolgen: sociale en maatschappelijke uitsluiting. Daarbij is het van belang om goed inzicht te krijgen in de persoon of de groep mensen om wie het gaat en wat er nodig is om daadwerkelijk verschil te maken.

Daar waar mogelijk borgen we de bestaanszekerheid van onze financieel kwetsbare inwoners en stellen hen in staat om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en perspectief te geven aan hun bestaan.

Het armoedebeleid van Eemsdelta staat niet op zichzelf. Het maakt onderdeel uit van een programmatische aanpak van de financiële dienstverlening aan onze inwoners. Het beleid en de uitvoering van inkomensondersteuning, armoedebestrijding en schuldhulpverlening krijgen hierin vorm langs drie programmalijnen:

1. Uitkomen met je inkomen,
2. Er zo vroeg mogelijk bij zijn om erger te voorkomen,
3. Duurzaam oplossen.

Deze programmalijnen komen terug in de kadernota.

Voorgestelde maatregelen zijn:

-Wijziging van de individuele inkomensvoet: We brengen de referentieperiode terug naar 3 jaar en de inkomensgrens op 120% van het sociaal minimum.

-Wijziging van de individuele studietoelage in de nieuwe studietoelage: Uit onderzoek van de Inspectie SZW blijkt dat de huidige regeling het doel niet bereikt. Om deze bezwaren te ondervangen zijn er aanpassingen gedaan in de Verzamelwet van SZW 2022.

-Wijziging van de inkomensgrenzen:

De voorzieningen zijn toegankelijk voor huishoudens met een laag inkomen. Een laag inkomen wordt gedefinieerd met inkomensgrenzen, percentages van het sociale minimum. In Eemsdelta worden verschillende inkomensgrenzen gehanteerd, variërend van 100% tot 130% van het sociaal minimum. Dit zien we niet alleen bij de gemeentelijke voorzieningen, maar ook bij het aanbod van de diverse samenwerkingspartners. Dit is voor onze inwoners maar ook voor de uitvoeringsorganisaties onoverzichtelijk en verwarrend. Voor een effectieve en efficiënte aanpak is een zoveel mogelijk éénduidige inkomensgrens essentieel.

Het wettelijk minimumloon gaat omhoog en daarmee ook het sociaal minimum. De norm (hoogte) en de systematiek van het sociaal minimum wordt door een onafhankelijke commissie onder de loep genomen. Dit heeft gevolgen voor de inkomensgrenzen die wij hanteren en budgetten die gemeenten ontvangen.

Wij sluiten aan bij de landelijk geadviseerde inkomensgrens van 120% van het sociaal minimum en passen die, daar waar mogelijk, toe bij alle ondersteunende voorzieningen.

Uitzonderingen:

Deze verhoging van de inkomensgrens is niet mogelijk bij de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding rekening houden met de Leidraad Invordering. Dit is de basisregeling voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Gemeenten hebben slechts beperkte ruimte om daar van af te wijken. Gemeenten mogen uitgaan van hogere kosten van bestaan (kosten als huur, hypotheek, voeding, kleding en medicijnen) dan landelijk toegestaan, namelijk 100% van het sociaal minimum in plaats van 90%. Van deze beperkte ruimte in de inkomensgrenzen (dus 100% van het sociaal minimum i.p.v. 90%) hebben wij inmiddels gebruik gemaakt. Eemsdelta hanteert al de maximale 100%).

De Voedselbank hanteert geen inkomensgrenzen maar kijkt naar het besteedbaar inkomen. Deze normen worden landelijk bepaald.

Kanttekeningen

De vertraging van het rekenkameronderzoek heeft helaas doorgewerkt naar de vaststelling van kadernota armoedebeleid. Deze is uitgesteld naar november 2022 om ook de conclusies van de rekenkamercommissie mee te kunnen nemen. Het college hecht veel waarde aan het vaststellen van een zo actueel en passend mogelijk beleid en daarmee ook de conclusies en aanbevelingen recht te doen.

Het beleid gaat uit van gelijkblijvende omstandigheden. Er is geen rekening gehouden met mogelijke effecten van de koopkrachtdaling op de omvang van de doelgroep.

Aanpak/uitvoering

Na vaststelling wordt de kadernota bekend gemaakt op overheid.nl.

Financiën

Bij ongewijzigde omstandigheden blijven de kosten van de voorstellen uit de kadernota binnen de begroting 2023.

Deze worden gedekt uit FCL 66300200, 66300301, 66300302 en 66300303.

Participatie

De evaluatie is tot stand gekomen door gebruik te maken van beschikbare documenten, jaarverslagen, schriftelijke afstemming met de betrokken maatschappelijke instellingen en fondsen en door middel van een vragenlijst uitgezet onder uitkeringsgerechtigden. De Cliëntenraad Werk & Inkomen en de Adviesraad Sociaal Domein hebben advies uitgebracht op het evaluatierapporten.

In de voorbereiding voor de kadernota heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met de betrokken maatschappelijke instellingen en fondsen en ervaringsdeskundigen. De Cliëntenraad Werk & Inkomen en de Adviesraad Sociaal Domein zijn om advies gevraagd.

Communicatie

Dit voorstel is besproken met team communicatie.

Het besluit kan worden gepubliceerd op de openbare besluitenlijst.

De kadernota wordt na vaststelling door team Juridisch bekend gemaakt op overheid.nl

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Ronald Koch
Secretaris

Bijlage(n)

- 1. Kadernota armoedebeleid Naar een merkbaar en meetbaar verschil!
- 2. Evaluatie armoede en schulden 2015-2020.
- 3. Rapport Stimulansz - Onderzoek naar de armoedeval

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 oktober 2022 ,

BESLUIT

1. Kennis te nemen van het Evaluatierapport Armoede en schulden 2015-2020
2. De kadernota armoedebeleid Naar een merkbaar en meetbaar verschil! vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 november 2022

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier